

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İlham Əliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 130 (20.784)

16 iyul 2013-cü il, çərşənbə axşamı

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Naxçıvan Tibb Kollecinə "Ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusudur" mövzusunda tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə kollecin direktoru, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı İlham Mustafayeva geniş məruzə ilə çıxış etmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, ulu öndərimiz Heydər Əliyevin 1969-cu ilin 14 iyulunda ölkəmizə rəhbər seçilməsi Azərbaycanın yeni tarixinin əsaslı dönüş mərhələsinin başlanğıcı idi. Məhz bu tarixdən etibarən keçmiş SSRİ-də ən geridə qalan ölkələrdən hesab edilən Azərbaycan qısa müddətdə qabaqcıl respublikalardan birinə çevrilmişdir. O dövrdə respublikamızda yeni yaşayış massivlərinin salınması, fabriklər və zavodların tikilməsi, neçə-neçə təhsil müəssisələrinin, hərbi məktəblərin yaradılması, neft sənayesinin dirçəldilməsi, kənd təsərrüfatının, elmin, mədəniyyətin inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın bugünkü müs-

Ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusudur

Bu mövzuda Naxçıvan Tibb Kollecinə tədbir keçirilmişdir

təqilliyinin təməlinin qoyulmasına xidmət edirdi. 1982-ci ildə ümummilli liderimizin SSRİ-də rəhbər vəzifəyə irəli çəkilməsindən sonra Azərbaycanın hərə-tərəfli inkişafı ilə yanaşı, xalqımızın dünya arenasında tanınması və təbliği istiqamətində görülən işlərin miqyası daha da genişləndirilmişdir. 1982-87-ci illərdə görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevə görə keçmiş Sovetlər Birliyində Azərbaycanla hesablaşılır, ölkəmizdəki inkişafın qarşısını almağa, torpaq iddiası irəli sürməyə heç kim cəsarət etmirdi. Azərbaycanın inkişafını dayandırmaq, onu parçalamaq üçün yeganə bir yol vardı – ölkəni Heydər Əliyev inkişaf xəttindən çıxarmaq lazım idi. Nəhayət, 1987-ci ildə bu məkrli plan həyata

keçirilmiş, ümummilli liderimiz hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmışdır. Beləliklə, ölkəmizin ağır-acılarla dolu dövrü başlanmışdır. Ötən əsrin əvvəllərində ağır günlərini yaşayan Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanılmasının, ölkənin düşüdüylə bəlalardan xilasının yeganə yolunu Heydər Əliyev quruculuq xəttinə qayıdışdan ibarət olduğunu dərk edən xalqımız 1993-cü ildə ümummilli liderimizi təkidli tələblə respublika rəhbərliyinə davət etdi. Ulu öndərimizin siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkəmizdəki özbaşnalığa, anarxiyaya, xaosla son qoyulmuş, Azərbaycan 1969-cu ildən başlanan quruculuq xəttinə qaytarılmışdır. Bildirilmişdir ki, ulu öndərimizin uzaqgörən siyasəti nəticəsində ölkə-

mizin təbii sərvətlərindən səmərəli istifadə edilməsi, Əsrin müqaviləsinin imzalanması, vaxtilə çoxlarının əfsanə hesab etdiyi Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz kəmərlərinin çəkilişinin reallaşdırılması Azərbaycanda iqtisadiyyatın bütün sahələrinin inkişafına, infrastrukturun yeniləşməsinə, yeni iş yerlərinin açılmasına imkan vermişdir. 1969-cu ildən başlanan quruculuq xəttinin 1993-cü ildən sonra davam etdirilməsi müasir Azərbaycan dövlətinin yaradılmasına səbəb olmuşdur. Sevindirici haldır ki, əsas 1969-cu ildə ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş milli iqtisadi inkişaf konsepsiyası bu gün uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün sahə-

lərdə yeni-yeni uğurlara imza atılır. Görülən işlər ölkəmizi günü-gündən irəliləyən doğru aparır. Artıq Azərbaycan beynəlxalq arenada söz sahibidir. Cənubi Qafqazda Azərbaycanın iştirakı olmadan heç bir beynəlxalq layihə reallaşdırıla bilməz. Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təminatına öz layiqli töhfəsini verir.

Qeyd edilmişdir ki, Heydər Əliyev yolunun uğurla davam etdirildiyi Naxçıvan Muxtar Respublikası da əsl intibah dövrünü yaşayır. Doğma diyarımız gündən-günə çiçəklənir, həyata keçirilən quruculuq tədbirləri muxtar respublikamızın hərə-tərəfli inkişafına təkan verir. Bütün bunlar 1969-cu ilin 14 iyulundan başlanan yolun, siyasi xəttin bəhrələridir. Sonra məruzə ətrafında kollecin müəllimlərindən Əntiqə Qasımovanın, Tutu Fərəcovanın və başqalarının çıxışları olmuşdur.

Hər bir dövlətdə güclü ordunun yaradılması tarixi zərurətdir. Orduya isə döyüş qabiliyyəti yüksək olan vətənpərvər əsgərlər lazımdır. "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2013-cü il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 iyun 2013-cü il tarixli Sərəncamı muxtar respublikada da uğurla icra olunur, bu vacib kampaniya böyük ruh yüksəkliyi ilə yerinə yetirilir. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının hərbi xidmətə yola salınması yüksək müştəkkillik şəraitində keçirilir.

Bu tədbirlərin davamı olaraq, dünən Naxçıvan Muxtar Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Ordubad Rayon Şöbəsinə əsgərlərin ordu sıralarına yola salınması mərasimi keçirilib. Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir də-

Oğullar əsgər gedir

qiçiklik sükutla yad edilir.

Tədbirdə şöbənin rəisi vəzifəsini icra edən, kapitan Vüqar Rəhimli çıxış edərək həmişəki kimi yenə də hərbi çağırışı əsl bayram təntənəsinə çevirən, bu vacib kampaniyanın uğurla həyata keçirilməsinə yaxından kömək edən hər kəsə minnətdarlığını bildirib. Qeyd olunub ki, gənclərin ordu sıralarında şəərəflə xidmət keçməsi, Vətənin keşiyində ayaq-sayıq dayanması, ilk növbədə, hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin düzgün qurulmasından çox asılıdır. Məhz buna görə də son illər muxtar respublikada bu məsələyə diqqət artırılıb.

Azərbaycanda, eləcə də muxtar respublikada ordu quruculuğuna göstərilən dövlət qayğısından da danışan natiq Vətən qarşısında borcunu yerinə yetirməyə yola düşən çağırışçıların valideynlərini təbrik edib. O, əmin olduğunu bildirib ki, gənclər ordu sıralarında layəqətlə xidmət etməklə, hərbi texnikanın sirlərinə dərinləndirilməklə, torpaqlarımızın keşiyində ayaq-sayıq dayanmaqla valideynlərinin başını uca edəcəklər. Bildirilib ki,

bu gün Azərbaycanın güclü və qüdrətli ordusu vardır və bu ordu istənilən anda işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə qadirdir. Son illərdə orduya ayrılan xərclər, ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər, hərbi sənaye kompleksinin inkişafı bunu deməyə əsas verir.

Mərasimdə Ordubad Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Etibar İsmayilovun, rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Rafiq Bayramovun, Təhsil Şöbəsinin əməkdaşı Əyyar Səfərovun, Ordubad Rayon Müharibə, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasının sədri Fəxrur Nağızadənin çıxışları olub. Çıxış edənlər Azərbaycan Ordusunun şanlı tarixindən, ulu öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə ölkə rəhbərliyinə qayıdışından sonra ordu quruculuğu sahəsindəki misilsiz xidmətlərindən söhbət açıblar. Vurğulanıb ki, son illərdə ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı sayəsində Milli Ordumuz regionun ən güclü və qüdrətli ordu-

suna çevrilib. İndi bu ordu torpaqlarımızı düşmən tapdığından azad etməyə tam hazırdır və bununla bağlı Ali Baş Komandanımızın əmrini gözləyir.

Valideynlər adından danışan İntiqam Qəhrəmanov ordu sıralarına yola düşən gənclərə xoş arzularını bildirib, övladının hərbi xidmətə yollanmasından böyük qürur hissi keçirdiyini deyib.

Gənc çağırışçılardan Araz Əsgərli Vətəna şəərəflə xidmət edə-cəklərinə, komandirlərin tapşırıqlarını layiqincə yerinə yetirəcəklərinə söz verib. Bu günün onun həyatında ən əlamətdar hadisə olduğunu bildiren gənc çağırışçının nitqində belə bir əminlik ifadə olunub ki, əgər torpaqlarımızın sülh yolu ilə azad olunması istiqamətində aparılan danışıqlar nəticə verməyə, onda Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin əmri ilə gənclər düşmən üzərində layiqli qələbə çalacaq kimi evə qayıdacaqlar.

Çıxışlardan sonra çağırışçılar təntənəli şəkildə hərbi xidmətə yola salınıblar.

Həmin gün Culfa rayonunda da gənclərin hərbi xidmətə yola salınma mərasimi keçirilib.

Şahbulaq kəndi Şərur rayonunun ucqar dağ kəndlərindən biridir. Cari ildə bu sərhəd kəndi də kompleks quruculuq tədbirlərinin həyata keçirildiyi tikinti meydançasına çevrilib. Belə ki, hazırda kənddə məktəb binası, kənd və xidmət mərkəzləri tikilir.

Yeni sosial obyektlər inşa edilir

İş icraçısı Əli Məmmədovun verdiyi məlumata görə, zirzəmi ilə birlikdə üçmərtəbəli 110 şagird yerlik məktəb binasında əsas tikinti işləri yekunlaşıb, daxildə kommunikasiya xətləri çəkilib, fasad hissə suvanıb. Bundan başqa, obyektin dam örtüyü vurulub, daxildə suvaq işləri aparılıb.

Məktəb binasının yaxınlığında yerləşən ikimərtəbəli kənd mərkəzində də inşaat işləri əsasən başa çatdırılıb. İnşaatçılar hazırda interyerin dizaynı, fasad hissəsinin suvanması ilə məşğuldurlar. Yaxın günlərdə qapı-pəncərələrin də salınmasına başlanılacaq.

Ucqar dağ kəndinin sakinləri üçün tikilən daha bir obyekt xidmət mərkəzidir. Burada da tikinti işləri başa çatdırılıb.

Kəndə gedən yolda da yenidənqurma işləri aparılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Şərur Rayon İdarəsinin kollektivi obyektləri vaxtında təhvil vermək üçün səylə çalışır.

Əmək müqavilələrində əməkhaqlarının real şəkildə göstərilməsi diqqət mərkəzindədir

Naxçıvan Şəhər Vergilər İdarəsinin əldə etdiyi məlumatlara görə, Naxçıvan şəhəri ərazisində fəaliyyət göstərən ticarət, iaşə, xidmət və digər sahələrdə operativ nəzarətin əhatə funksiyalarına daxil olan məsələlər üzrə 13 vergi ödəyicisində qanunvericiliyin pozulması faktları aşkar edilib və müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Həyata keçirilən operativ nəzarət tədbirləri zamanı 5 vergi ödəyicisi tərəfindən əhali ilə nağd hesablaşmaların aparılması qaydalarının pozulması, 3 vergi ödəyicisi tərəfindən xarici valyuta məbləğlərinin ödəniş vasitəsi kimi qəbul edilməsi və valyuta sərvətlərinin ticarət, iaşə və xidmət müəssisələrində qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydalar pozulmaqla alınıb-satılması və ya dəyişdirilməsi faktları aşkarlanıb.

Operativ vergi nəzarəti tədbirləri zamanı 3 vergi ödəyicisinin xüsusi razılıq tələb olunan fəaliyyət növləri ilə belə razılıq olmadan məşğul olması, 2 vergi ödəyicisində isə aksiz

markası olmadan alkoqollu içki və tütün məmulatlarının satışı faktları aşkar edilib. Qeyd olunan nöqsanların baş verməməsi məqsədilə vergi ödəyicilərinin vergi qanunvericiliyinə əməl etmələri istiqamətində mütəmadi olaraq vergi ödəyicilərinin iştirakı ilə seminar-məşğələlər keçirilib.

Naxçıvan Şəhər Vergilər İdarəsinin rəisi Azər Nağıyevin bildirdiyinə görə, bəhs olunan dövrdə vergidəniyayınma və dövryyənin gizlədilməsi hallarına qarşı mübarizə məqsədilə 4 vergi ödəyicisində xronometraj metodu ilə müşahidələr aparılıb və müşahidəyədək olan dövryyələrlə müqayisədə 4583,4 manat dövryyə artımına nail olunub. Cari ilin qeyd olunan dövrü ərzində təkcə ticarət, iaşə və xidmət sahələrində fəaliyyət göstərən 46 işəgötürən tərəfindən işçilərlə bağlanmış 77 əmək müqaviləsində müvafiq düzəlişlər aparılaraq əməkhaqlarının real şəkildə göstərilməsinə nail olunub.

Beş peşə üzrə kurslar keçilir

Naxçıvan Regional Peşə Tədris Mərkəzində 5 peşə üzrə kurslar keçilir. Bu mərkəzin yolunu tutanlar hazırda dərzilik, elektrik montyoru, traktorçu-maşınçı, ofisiyand və bərbər peşələri üzrə kurslarda iştirak edirlər. Mərkəzdən əldə etdiyimiz məlumatlara görə, peşə hazırlığının səmərəliliyini yüksəltmək üçün müəssisələrin hansı peşələrə daha çox ehtiyaclarının olduğunu müəyyənəndirmək məqsədilə 83 müəssisədə sorğular keçirilib. Sorğuların nəticəsi olaraq,

istehsal və xidmət sahələri üzrə, o cümlədən elektrik montyoru, mexanik, aşpaz, ofisiyand, mebel ustası kimi ixtisaslı kadrlara daha çox tələbatın olduğu müəyyənəndirilib. Fəaliyyətə başladığı gündən mərkəzdə 79 peşə hazırlığı üzrə 1210 vətəndaşa müvafiq peşə təhsili verilib. Bu peşə təhsili ocağında bərbər, ofisiyand, aşpaz köməkçisi, dərzilik sənətinin, kənd təsərrüfatı, energetika və rabitə sahələrinin ixtisaslı kadrlara olan tələbatını ödəmək

üçün traktorçu-maşınçı, kabel lehimləyicisi və elektrik montyoru, elektrik avadanlıqlarının təmiri və elektromexanik, həmçinin müasir avadanlıqlarla təmin olunan inzibati və yaşayış binalarının qazanxanalarını ixtisaslı peşə sahibləri ilə təmin etmək üçün qazanxana məşinisti, eləcə də muxtar respublikanın kütləvi informasiya vasitələrində çalışan kadrların təcrübə və peşəkərlilərinin artırılması məqsədilə fotoqraf və videooperator peşələri üzrə kurslar təşkil edilib.

Meyvə-tərəvəz tədarükünə diqqət artırılır

2012-ci il tarixdən ötən 11 ay ərzində muxtar respublikanın mövcud meyvə-tərəvəz saxlanma anbarlarına istehsalçılar tərəfindən tələbatdan artıq istehsal olunmuş 4658 ton məhsul tədarük edilmişdir ki, bunun da 2878 tonu kartof, 586 tonu soğan, 1179 tonu alma, 2,5 tonu sarımsaq və digər məhsullar olmuşdur.

Muxtar respublikada istixana komplekslərinin fəaliyyətinin genişləndirilməsi də öz bəhrəsini ver-

məkdədir. Həmin dövrə dair verilən məlumatda muxtar respublikanın istixanalarından təqribən 31 ton pomidor, 46 ton xiyar, 2,2 ton lobya, 200 kiloqram göbələk olmaqla, cəmi 80 tona yaxın tərəvəz istehsal edilmişdir.

Görülən bu işlərin muxtar respublikamızda daxili bazarda qiymət tənzimlənməsinə təsiri böyükdür və gələcəkdə də öz əhəmiyyətini göstərəcəkdir.

Xəbərlər şöbəsi

Xoklular torpağa bağlı insanlardır

Naxçıvan ilin bütün fəsilərində öz füsunkar gözəllikləri ilə buraya gələn qonaqları ovsunlayır. Yayın isə bu fəsillər içərisində yeri bambaşqadır. Çünki bu fəsil həm də bolluq, ruzi-bərəkət fəslidir. Torpaq təəssüblü, yurd qədrini bilən insanlarımızın ilin bu fəsilində qayğıları bir qədər də artır. Erkən yazdan sahələrdə əkib-beçərdikləri məhsulu toplamaq, bazara çıxarmaq, digər təsərrüfat işlərini həyata keçirmək kimi vacib tədbirlər onlara günün necə başa çatdığını belə, unudur. Torpaq mülkiyyətçiləri belə yorğunluqdan heç də şikayətlənmirlər. Çünki görülən işin nəticəsinin özlərinin yaxşı yaşamaqları üçün olduğunu bilirlər. Kəngərli rayonunun ən böyük yaşayış məntəqələrindən biri olan Xok kəndinə yolumuz belə günlərin birində düşdü.

Rayon ərazisində yol kənarlarında görünən taxıl zəmiləri uzaktan diqqəti cəlb edirdi. Bəzi sahələrdə taxıl tedarük olunur, taxılı biçilmiş zəmilərdə kip vurulur, digər əkinçilik sahələrində aqrotexniki tədbirlər görülür, məhsul yığılırdı. Hələ rayon İcra Hakimiyyətində öyrənmişdik ki, bölgədə ən çox taxıl əkilən kəndlərdən biri Xokdur. Hər il bu yaşayış məntəqəsində bol məhsul yetişdirilir. Bu sahə ilə məşğul olan kənd adamları yaxşı təcrübə sahibidirlər. Davamlı xarakter alan dövlət qayğısı isə taxılçılığa marağı ildən-ila artırır. Torpaq mülkiyyətçilərinin müxtəlif dövlət yardımları, yüksək reproduksiya toxum, gübrə, yanacaq təminatı diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu barədə ətraflı məlumatı kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndə Mübariz Əliyevdən aldım. O bildirdi ki, cari ilin məhsulu üçün ötən ilin payızında Xokda 474 hektar sahə taxıl üçün ayrılıb. Taxılçılar bütün aqrotexniki tədbirləri vaxtında yerinə yetiriblər. Çəkilən zəhmətin hədəf getmədiyini isə məhsul tedarükünə başlanılan ilk günlərdən görüblər. Taxılçıların bir neçəsi ilə hələ taxıl biçinə başlanılan gün həmsöhbət olmuşduq. Dövlətimizin qayğısından razılıqlarını bildirmişdik. Budəfəki gəlmişimizdə yenə də onlarla görüşmək istədik. Mübariz Əliyev bildirdi ki, hamısı sahələrdədir. Taxıl biçilən kimi kip vurulmasına başlanılıb. Onlar çalışırlar ki, bu işi də tezliklə yekunlaşdırsınlar. Çünki gələn ilin məhsulu üçün sahələrin şumlanmasını da vaxtında həyata keçirmək lazımdır.

Öyrəndik ki, taxıl tedarükündə bütün qüvvələr səfərbərliyə alındığı üçün qısa müddətdə 400 hektar sahənin taxılı biçilib. Məhsuldarlıq

orta hesabla 27 sentner təşkil edib. Kənd sakinlərinin özlərinə məxsus 2 kombaynla yanaşı, "Naxçıvan Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin texnikalarından da istifadə olunur. Yeri gəlmişkən onu da deyək ki, kənddə sahələrin şumlanmasında, toxum səpinində, kip vurulmasında

təqəsində əkinçiliklə yanaşı, bağçılığa da böyük önəm verilir. Bu səbəbdəndir ki, hələ ictimai təsərrüfatlar dövrü mövcud olan bağlarda bərpə işləri aparılaraq bol məhsul götürülür. İmçiliklər yolu ilə yeni bağ sahələri salınması da diqqətdə saxlanılır. Hazırda kənddə 20 hek-

təqəsini əhatə edən rayonda genişmiqyaslı sosial infrastruktur layihələr həyata keçirilib, kənd və xidmət mərkəzləri, həkim ambulatoriyaları, yeni məktəb binaları tikilib və ya yenidən qurulub, yollar salınıb.

Tikinti-quruculuq işləri cari ildə Xok kəndinə də ayaq açıb. Kom-

binasına daha bir mərtəbə əlavə edilib. 1026 şagird yerlik nəzərdə tutulan binanın iki korpusunda son tamamlama işləri görülür. Digər korpusda tikinti işləri sürətlə davam etdirilir. Obyektlərin tikintisində yerli inşaat materiallarından istifadə edilir, keyfiyyət amili diqqətdə saxlanılır.

Xok kəndinin xoş günləri

Bu qədim yurd yeri müasir Azərbaycan kəndlərindən birinə çevrilməkdədir

Müasirləşən kəndin qədim tarixi haqqında bir neçə söz

Azərbaycanın qədim yurdunun tarixini, adının etimologiyasını öyrənmək istədim. Xokun tarixindən danışan kənd məktəbinin müəllimi Abbas Hü-

ceyev bildirdi ki, bununla bağlı tədqiqatçılar İ.Şopenin, M.Vəliyevin maraqlı mülahizələri var. Fikrimizcə, filologiya elmləri doktoru Adil Bağirovun qənaəti daha dəqiqdir. Alimə görə, 1590-cı ildə bu kənd "Əhməd-ağa Dizasi" adı ilə tanınıb. XIX əsrdə 9 kəndi əhatə edən mahal mərkəzi və XX əsrin əvvəllərində Qıvrıq rayonunun tərkibinə daxil olub. Burada memarlıq abidəsi kimi qorunan dördkünc formalı hamam binası var. Binanın üstü tağbəndlərlə saxlanan iki günbəzlə örtülüb. Hamamın tikinti üslubu Şahtaxtı hamamı ilə oxşardır. Memarlıq abidəsinin tikilmə tarixi XIX əsrə aid edilib. "Xok" sözünün etimologiyasına gəldikdə isə bununla da bağlı bir neçə versiya mövcuddur. Yenə də Adil Bağirovun qənaətinin həqiqətə uyğun olduğu fikrinə gəlmək mümkündür. O bildirir ki, bu topografiya türk dillərində "çəmən", "otlaq" mənasında işlədilərək xok/xak sözü ilə əlaqədardır.

Əhməd-ağa Dizasi adını daşıyan kəndin torpaq mülkiyyətçiləri, burada həyata keçirilən kompleks quruculuq tədbirlərində çalışan insanlarla söhbətlər, onların daha xoş sabahlara olan inancları, həyata baxışları məndə də xoş təəsşirət yaradı. Kənd sakinini Heydər Novruzov görülmə bu işlərdə görə minnətdarlığını bildirdi. 70 illik sovet dönmində bölgənin bu böyük yaşayış məntəqəsində çox cüzi işlər görüldüyünü dilə gətirdi. Qeyd etdi ki, bir kənddə eyni vaxtda bu həcmdə işlərin görülməsi muxtar respublikanın nail olduğu sosial-iqtisadi inkişafın göstəricisidir. Onu da xüsusilə vurğuladı ki, bu gün regionumuzda elə bir bölgə tapmaq olmaz ki, orada belə tədbirlər həyata keçirilməsin. Bütün bunlar isə insanların qurub-yaratmaq əzmini daha da yüksəldir.

Qeyd edək ki, bu yaşayış məntəqəsində 60-dan çox xoklunun özünə iş yeri tapdığı 4 çörək sexi fəaliyyət göstərir. Urfan Məmmədovun tikinti materialları istehsalı sahəsində 12 nəfər çalışır. Daha 18 nəfər xoklu isə 3 gəc sexində işlə təmin olunub.

Kənddə 60-dan çox xoklunun özünə iş yeri tapdığı 4 çörək sexi fəaliyyət göstərir. Urfan Məmmədovun tikinti materialları istehsalı sahəsində 12 nəfər çalışır. Daha 18 nəfər xoklu isə 3 gəc sexində işlə təmin olunub.

Qeyd edək ki, bu yaşayış məntəqəsində 60-dan çox xoklunun özünə iş yeri tapdığı 4 çörək sexi fəaliyyət göstərir. Urfan Məmmədovun tikinti materialları istehsalı sahəsində 12 nəfər çalışır. Daha 18 nəfər xoklu isə 3 gəc sexində işlə təmin olunub.

tardan çox bağ sahəsi var. Bunun 10 hektarı Xaləddin Zeynalova məxsusdur. O, təsərrüfatın, demək olar ki, bütün sahələrində öz gücünü sınavı və yaxşı da göstəricilərə nail olur. Xaləddin Zeynalov ötən ilin payızında 50 hektar sahədə taxıl əkini keçirmişdi. Rayonda taxıl biçinini də ilk olaraq o başa vurub. Onun həm də böyük heyvandarlıq təsərrüfatı var.

Muxtar respublikada sahibkarlığın inkişafına göstərilən qayğının nəticəsidir ki, Xokda ondan çox fermer var. Onlar dövlətdən kredit götürməklə emal və istehsal sahələri yaradıblar. İlham Abdullayev dövlətdən 100 min manat kredit götürüb. 150 baş iribuynuzlu heyvan saxlayır. 50 hektar torpaq sahəsi var. Dostəli Tağıyev 15 hektar torpaq sahəsində maldarlığın və əkinçiliyin inkişafı üçün istifadə edir. Nəriman Babayev də dövlət qayğısından bəhrələnmən fermerlərdən biridir. O, dövlətdən 10 min manat kredit götürüb. Hər gün qapısından ötürsə 150 baş xırdabuynuzlu heyvan çıxır.

Kənddə 60-dan çox xoklunun özünə iş yeri tapdığı 4 çörək sexi fəaliyyət göstərir. Urfan Məmmədovun tikinti materialları istehsalı sahəsində 12 nəfər çalışır. Daha 18 nəfər xoklu isə 3 gəc sexində işlə təmin olunub.

Kənddə kompleks quruculuq işləri aparılır

Qeyd edək ki, son illər ərzində Kəngərli rayonunda aparılan genişmiqyaslı quruculuq və abadlıq tədbirləri nəticəsində bu bölgənin siması tanınmaz dərəcədə dəyişib. Qabıllı, Şahtaxtı, Qıvrıq, Yurdçu, Qarabağlar, Xok, Yeni Kərki, Böyükdüz, Xıncab, Təzəkənd və Çalxanqala kimi 11 yaşayış məntəqəsində əkinçiliklə yanaşı, bağçılığa da böyük önəm verilir. Bu səbəbdəndir ki, hələ ictimai təsərrüfatlar dövrü mövcud olan bağlarda bərpə işləri aparılaraq bol məhsul götürülür. İmçiliklər yolu ilə yeni bağ sahələri salınması da diqqətdə saxlanılır. Hazırda kənddə 20 hek-

pleks quruculuq tədbirlərinin həyata keçirildiyi ünvanda Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Kəngərli Rayon İdarəsinin rəisi Vəzir Əliyevlə görüşdük. O bildirdi ki, burada kənd mərkəzi, həkim ambulatoriyası üçün yeni binalar inşa edilir, məktəb binası yenidən qurulur, kəndarası yollarda təmir işləri aparılır.

Tikintisi davam etdirilən kənd mərkəzində inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəlik, bələdiyyə, Yeni Azərbaycan Partiyası ərazi ilk təşkilatı, rabitə evi, polis sahə və baytarlıq məntəqələri, kitabxana və mədəniyyət evi fəaliyyət göstərəcək. İki mərtəbədən ibarət həkim ambulatoriyasının binasında son tamamlama işləri görülür, obyektin fasad hissəsinin üzlənməsi işi aparılır.

Kənd sakinləri tərəfindən böyük minnətdarlıq hissi ilə qarşılanan quruculuq tədbirlərindən biri də mövcud məktəb binasının yenidən qurulmasıdır. Layihəyə əsasən, mövcud binaya bitişik əlavə 3 korpus inşa olunub, ikimərtəbəli tam orta məktəb

Kəndin torpaq mülkiyyətçiləri, burada həyata keçirilən kompleks quruculuq tədbirlərində çalışan insanlarla söhbətlər, onların daha xoş sabahlara olan inancları, həyata baxışları məndə də xoş təəsşirət yaradı. Kənd sakinini Heydər Novruzov görülmə bu işlərdə görə minnətdarlığını bildirdi. 70 illik sovet dönmində bölgənin bu böyük yaşayış məntəqəsində çox cüzi işlər görüldüyünü dilə gətirdi. Qeyd etdi ki, bir kənddə eyni vaxtda bu həcmdə işlərin görülməsi muxtar respublikanın nail olduğu sosial-iqtisadi inkişafın göstəricisidir. Onu da xüsusilə vurğuladı ki, bu gün regionumuzda elə bir bölgə tapmaq olmaz ki, orada belə tədbirlər həyata keçirilməsin. Bütün bunlar isə insanların qurub-yaratmaq əzmini daha da yüksəldir.

☞ Muxtar MƏMMƏDOV
☞ Əli XUDİYEV

Son illər muxtar respublikada həyata vəsiqə alan ixracçılıq müəssisələrindən biri də Babək rayonunun Araz kəndi ərazisində fəaliyyət göstərən Naxçıvan "Təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin dəri emalı və yumurta taralari istehsalı müəssisəsidir. Müəssisəyə Sahibkarlığa Kömək Fondundan 2010-cu ilin iyun ayında 150 min manat dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmiş və layihəyə uyğun istehsal sahələri, xammal və hazır məhsulların saxlanması üçün anbar, soyunub-geyinnmə otaqları, yeməkkhana, inzibati bina və digər yardımçı otaqlar tikilib istifadəyə verilmişdir. Dəri emalı, yumurta taralari istehsalı sahələrində müasir texnoloji avadanlıqlar quraşdırılmışdır.

2011-ci ilin yanvar ayından fəaliyyətə başlayan müəssisədə yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalı üçün hər-tərəfli şərait yaradılmış, xammal ehtiyatı yaradılması məqsədilə 2012-ci ilin mart ayında Sahibkarlığa Kömək Fondundan əlavə olaraq 50 min manat dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmişdir. Müəssisənin daha müasir texnoloji avadanlıqlarla təmin olunması cari ildə də diqqət mərkəzində saxlanılmış, İtaliya istehsalı, gündəlik istehsal gücü 5 ton olan müasir texnoloji avadanlıqlar quraşdırılmışdır. Beləliklə, dəri emalı prosesində daha bir mərhələnin müəssisədə həyata keçirilməsinə başlanılmışdır.

Sahibkar Arzu Dünyamalıyev bildirdi ki, müasir texnoloji avadanlıqlarla təmin olunmuş "Bərəkət" Ət Məhsulları Kompleksi" MMC-nin cari ilin may ayında fəaliyyətə başlaması dəri emalı müəssisəsinin də daha keyfiyyətli xammalla təmin olunmasına geniş imkanlar açmışdır. Primitiv üsullarla kəsimli həyata keçirilən heyvanların dərilərində kəsiklərin olması emal prosesində problemlər yaradırdı. "Bərəkət" Ət Məhsulları Kompleksi" MMC-də isə kəsim prosesindən ətin təhvil verilməsinədək bütün proseslər avtomatik aparıldığından dərilərdə heç bir kəsik aşkar olunmur, emal prosesi yüksək səviyyədə aparılır.

İstehsal müəssisələri

Naxçıvan "Təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ixrac potensialı genişlənir

Əhalidən və ət məhsulları kompleksindən tedarük olunan dəri duzlanıb bir ay, müxtəlif kimyəvi maddələr əlavə olunmuş barabanda isə iki gün saxlanıldıqdan sonra tükdən ayrılıb xüsusi avadanlıqlarda ətdən təmizlənməyə xromları və müəyyən olunmuş təzyiqdə sıxılaraq dərinin tərkibində olan su kənarlaşdırılır. İstehsal olunan məhsul yarımfabrikant halında bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq Türkiyə Respublikasına göndərilir.

Firma və mağazalardan toplanan kərtən və kağız materialları emal edilərək yumurta taralari istehsal olunur. Xammal müəyyən müddət çənlərdə isladıldıqdan sonra qarışıq maye halına salınıb qalıblarda sıxılır və xüsusi rəflərə yığılaraq sobada 85-90 dərəcə istilikdə qurudulur. Bu da taraların tərkibində ola biləcək bakteriyaların məhv edilməsinə səbəb olur. Həmçinin müəssisədə mü-

təmadi olaraq dezinfeksiya işləri görülür, avadanlıqlar xüsusi maddə ilə yuyulur. Bütün bunlar məhsulun keyfiyyətli istehsalına şərait yaradır. Yumurta taralari istehsalı sexinin aylıq istehsal gücü 65-70 min ədəddir. Bu rəqəm muxtar respublikamızda həmin məhsula olan tələbatın tamamilə ödənməsi deməkdir.

Dəri emalı sexinin isə aylıq istehsal gücü 75-80 ton iribuynuzlu, 12-15 min ədəd xırdabuynuzlu heyvan dərisindəndir ibarətdir. Hazırda ay ərzində 45 tonndan artıq iribuynuzlu, 1500-1600 ədəd xırdabuynuzlu heyvan dəriləri emal olunur.

Cari ilin ötən dövründə 16 min 631 ədəd və ya 271 ton 376 kiloqram iribuynuzlu, 9 min 567 ədəd və ya 10 min 524 kiloqram xırdabuynuzlu heyvan dərisi tedarük edilmişdir ki, bunun da 6269 ədədi və ya 97 ton 596 kiloqramı muxtar respublikamızdan, 10 min 362 ədədi

və ya 183 ton 780 kiloqramı ölkəmizin digər regionlarından alınmışdır. Tədarük olunan iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvan dəriləri emal olunaraq yarımfabrikant halında "Qaragül" əmtəə nişanı ilə sifarişçi şirkətlərin ünvanlarına göndərilmişdir.

Hazırda müəssisədə yüksək əməkhaqqı və xüsusi geyim formaları ilə təmin olunmuş 18 nəfər çalışır. Ayrı-ayrı rayonlarda isə ümumilikdə, 20 nəfər fiziki şəxsə müqavilə bağlanmışdır. Bu isə, öz növbəsində, heyvan dərilərinin vaxtında tedarük olunub müəssisəyə gətirilməsinə imkan verir. Müəssisənin tam gücü ilə işləməsi və əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir, dəri emalı sahəsində qabaqçıl təcrübəyə malik xarici şirkətlərlə əlaqələr genişləndirilir, təcrübə mübadiləsi aparılır.

☞ Kərəm HƏSƏNOV

Bu ilin 28 iyulunda görkəmli sərkərdə Hüseyn xan Naxçıvanskiyin anadan olmasının 150 illiyi tamam olur. Rusiyanın hərbi tarixşünaslığı ilə tanış olan hər kəs bilir ki, ali mükafatlar ən yaxşı xidmətə və cəsurluğa görə verilir. Cəsur döyüşçü son nəfəsinədək içdiyi hərbi anda sadiq qalır. İgidlər-igidi, döyüş cəbhələrində göstərdiyi çoxsaylı qəhrəmanlıqları ilə öyündüyümüz tam süvari generalı Hüseyn xan Kalbalı xan oğlu Naxçıvanski Rusiya imperiyasının ali hərbi ordenləri ilə yanaşı, Rumıniyanın, Bolqarıstanın, İranın, Avstriyanın, Macarıstanın və Çernoqoriyanın da yüksək dərəcəli ordenlərinin sahibidir, hərbi dillə desək, kavalerdir. Özünün xüsusi hərbi istedadı, yüksək əxlaqı, səmimiyyəti, xeyirxahlığı, dəmir iradəsi və tələbkərliliyi ilə seçilən Hüseyn xan Naxçıvanski Rusiya ordusunda və imperator sarayında yüksək nüfuz sahibi olmuş yeganə Azərbaycan türküdür. Təpədən-durnağa vətənpərvər, cəsur, sdaqətli döyüşçü olan sərkərdəmizin bütün yüzilliklərdə nəsillərə nümunə olacaq həyatının və hərbi fəaliyyətinin arxiv sənədlərində, memuarlarda yazılıb müasir günümüzdə yadigar qalmış səhifələrini vərəqləyək.

Hüseyn xan Naxçıvanski – 150

“Ağ Qartal”ın sahibi

Hüseyn xan Naxçıvanski oğuz türklərinə məxsus qədim Kəngərli nəslindəndir. Onun ulu əcdadları öz hünərləri ilə adlarını Azərbaycan tarixinə qızıl həflərlə yazmışlar. O, 28 iyul 1863-cü ildə Naxçıvan şəhərində general-mayor II Kalbalı xan I Ehsan xan oğlu Kəngərlinin – Naxçıvanskiyin ailəsində dünyaya gəlmişdir. Bizdə olan sənədlərə əsasən deyə bilərik ki, II Kalbalı xan Naxçıvanskiyin (1824-1883) övladları bunlardır: Zeynəbəyim (1851-?), Bədimisəbəyim (1853-?), II Ehsan xan (1855-1894), Cəfərqulu xan (1859-?), Rəhim xan (1860-?), Şahcahanbəyim (1861-?), Hüseyn xan (1863-1919), Zərincəbəyim (1866-?). Rusiya Dövlət Hərbi Tarix Arxivinin (Moskva şəhəri) 3642-ci fondunda saxlanılan sənəddə generalın 8 övladı olduğu yazılmışdır.

Onun qızlarından birinin adı Çimnaz xanım kimi qeyd edilmişdir. Hətta onun Bəhman xanın (general İsmayıl xanın oğlu) həyat yoldaşı olduğu da qeyd olunmuşdur. Deməli, general-mayor II Kalbalı xan Naxçıvanskiyin 8 yox, 9 övladı (5 qızı, 4 oğlu) olmuşdur. Bizcə, Çimnaz xanım Hüseyn xandan sonra doğulmuşdur. Gələcək yazılarımızda bu məsələyə tam aydınlıq gətirəcəyik. Hüseyn xanın anası Xurşid xanım (1828-?) İrəvanda yaşayan, Bayat tayfasından olan mayor Əhməd xan Süleyman xan oğlu Makinskiyin qızıdır.

Qeyd edək ki, Hüseyn xan indiki Xan Sarayında doğulmuş və 1873-cü ilədək burada yaşamışdır. O, ilk təhsilini Naxçıvan şəhərində almışdır. 1873-cü ildə atası onu Peterburqa, Paj korpusunda oxumağa göndərmişdir. Həmin ilin 9 dekabr tarixində Hüseyn xan Rusiya çarının sarayındakı Paj korpusunda qeydə alınmışdır. 7 fevral 1877-ci ildə Paj korpusunun inter-paji, 10 yanvar 1883-cü ildə isə korpusun kamer-paji olmuşdur.

Saray məktəbini – Paj korpusunu əla qiymətlərlə bitirən Hüseyn xan saray qvardiyasının (leyb qvardiya) süvari polkuna kornet (kiçik zabit) təyin olunur. Onun ilk hərbi təyinatı 12 avqust 1883-cü ilə təsadüf edir. Artıq bu vaxt onun atası Naxçıvanda vəfat etmişdi. Böyük qardaşları Hüseyn xana hərbi fəaliyyətini davam etdirməyi məsləhət görürlər.

Peterburqdakı süvari polkunda xidməti ilə seçilən Hüseyn xana 30 avqust 1884-cü ildə podporuçik hərbi rütbəsi verilir. 17 mart 1885-ci ildən 15 may 1886-cı ilədək o, 43-cü Draquun Tver polkuna ezamiyyətə göndərilir. Onun böyük qardaşı Cəfərqulu xan bu polkda hərbi xidmətdə idi. Ezamiyyətdən qayıdıqdan sonra, 30 avqust 1887-ci ildə poruçik rütbəsi alan Hüseyn xan hərbi sənətinin incəliklərini daha da dərindən öyrənməyə başlayır. 8 noyabr 1890-cı ildə Hüseyn xan ilk dəfə olaraq ordenlə təltif edilir. Bu, İranın 4-cü dərəcəli “Şir və Günəş” ordeni idi. Marağ üçün deyək ki, o, 11 mart 1887-ci ildə polk məhkəməsinin iş icraçısı təyin edilir. Həmin ilin iyul ayının 26-dək Hüseyn xan bu vəzifədə işləmişdir. Bu zaman o, hərbi məhkəmə nizamnaməsini öyrənir.

1893-cü il iyulun 26-da Hüseyn xan polkun tədris komandasında müavin vəzifəsində fəaliyyətə başlayır. O, əzsavadlı əsgərlərə hərbi silahdan istifadə qaydasını, yazmağı, oxumağı və xəritəşünaslığı həvəslə öyrədir. 19 avqust 1894-cü ildə bu vəzifədən azad olunur.

17 aprel 1894-cü ildə ştab-rotmistr təyin olunmaqla bərabər, 30 avqust 1894-cü ildə 3-cü dərəcəli “Müqəddəs Stanislav” ordeni ilə təltif edilir. Hərbi xidmətdə nizam-intizamı ilə seçilən Hüseyn xanı 8 iyun 1895-ci ildə “Rumıniya Ulduzu” ordeninin zabit xacı ilə təltif edirlər.

26 fevral 1896-cı ildə imperator III Aleksandrın xatirəsi şərəfinə təsis edilmiş gümüş medalla təltif edilən Hüseyn xan 26 apreldən iyunun birinədək çar II Nikolayın tacqoyma mərasiminin hazırlıq mərhələsində və mərasimdə iştirak edir. Bu münasibətlə o, 13 iyun 1896-cı ildə gümüş medalla təltif olunur. Bu ərzədə Hüseyn xan 3-cü eskadron polkuna müvəqqəti

komandir təyin edilir. O, 6 oktyabr 1896-cı ilədək bu polkun komandiri olmuşdur.

1897-ci ildə Rusiya imperiyasında ilk dəfə əhalinin siyahıya alınması keçirilir. Hüseyn xan da bu işə cəlb edilir. Bu çətin işdə göstərdiyi fəallığa görə Hüseyn xan 11 aprel 1897-ci ildə tünd bürünc medalla mükafatlandırılır. Xidmət etdiyi süvari polkun yüksək dərəcəli hərbiçilərinin rəhbətini qazanan Hüseyn xanı yenidən polk məhkəməsinin üzvü seçirlər. O, 1896-cı ilin 13 iyunundan dekabrın 15-dək hərbi məhkəmədə işləyir. 26 iyun 1897-ci ildə Avstriyanın 3-cü dərəcəli “Dəmir Tac” ordeni Hüseyn xana təqdim olunur. Rusiya çarının xüsusi diqqətində olan 3-cü eskadron polkuna 1897-ci ilin 12 iyununda yenidən müvəqqəti komandir təyin edilir. 9 iyulda vəzifədən azad olunur. Bu polka müvəqqəti komandirlik edərək Hüseyn xanın apardığı işlər bəyənilir, o, 1898-ci il mayın 6-da rotmistr rütbəsini alaraq həmin ayın 21-də 3-cü eskadron polkunun komandiri təyin edilir.

Məqamındaca qeyd edək ki, 3-cü eskadron polkunun işi çox çətin olduğundan Hüseyn xanı tez-tez vəzifədən-vəzifəyə keçirirlər. O, bu mürəkkəb işlərin öhdəsindən məharətlə gəlir və geriliyi aradan qaldırır. 1898-ci il 15 avqustdan 22 oktyabrədək polk komandirinin təsərrüfat işləri üzrə müvəqqəti köməkçisi, 2 noyabr 1898-ci ildən 5 may 1899-cu ilədək, həmçinin 2 noyabr 1899-cu ildən 4 may 1900-cü ilədək polk məhkəməsinin üzvü olan Hüseyn xan 6 dekabr 1899-cu ildə 3-cü dərəcəli “Müqəddəs Anna” ordeni ilə təltif edilir.

1900-cü ildə İran şahı Müzəffərəddin Qacar Rusiyaya dostluq səfərinə gəlir. İran şahı Avropa səfərlərinə mütəmadi olaraq Peterburqdan yollanırdı. Onun səfəri sentyabrın 25-dən noyabrın 6-dək davam edir. Saray qvardiyasının süvari polkunun rotmistri Hüseyn xana İran şahını müşayiət etmək tapşırılır. Qacarlarla Kəngərliləri qohumluq telləri bağlayırdı. Yəqin ki, Rusiyanın məxfi idarələri bunu bilməyisi deyildilər. Hüseyn xanın ata tərəfdən ulu nənəsi Tükəzban xanım (I Kalbalı xanın həyat yoldaşı) İrəvanda xanlıq, hakimlik etmiş Dəvəli Qacarlardan idi.

İran şahı Hüseyn xanın mühafizə işini bəyənir. Hüseyn xan 17 fevral 1901-ci ildə “Şir və Günəş ulduzu”nun 2-ci dərəcəsinin kavaleri olur.

1901-ci il martın 21-dən sentyabrın 22-dək və 1902-ci il martın 28-dən sentyabrın 28-dək yenə də polk məhkəməsinin əsas üzvlərindən biri olur.

1902-ci il 13 apreldən mayın 4-dək, həmçinin həmin il sentyabrın 1-dən oktyabrın 1-dək İran şahı yenidən Rusiyaya səfər edir. Bu vaxt yenidən Hüseyn xanı mühafizə üçün dəvət edirlər.

6 dekabr 1902-ci ildə Hüseyn xan 2-ci dərəcəli “Müqəddəs Stanislav” ordeni ilə mükafatlandırılır. O, 2 aprel 1903-cü ildə üçüncü eskadron polkunu təhvil verir. Aprel ayının 6-da polkovnik hərbi rütbəsini alan Hüseyn xan yenə də polkda ona tapşırılan müxtəlif vəzifələri ləyaqətlə yerinə yetirir. Belə ki, 12 aprel 1903-cü ildə polk komandirinin köməkçisi vəzifəsində işləyir.

May ayının 7-də həmin vəzifəyə təsdiq edilir. 1 yanvar 1904-cü ildə həmin vəzifədən azad olunaraq 3 mart 1904-cü ilə qədər polk məhkəməsinin sədri vəzifəsində çalışmışdır.

1 yanvar 1904-cü ildə polk komandirinin təsərrüfat işləri üzrə köməkçisi təyin edilmiş, yanvarın 15-də bu vəzifəyə təsdiqlənmişdir. Martın 1-də isə vəzifədən azad olunmuşdur. 1904-cü il fevralın 23-də İranın almazlarla bəzədilmiş ikinci dərəcəli “Şir və Günəş”, Bolqarıstanın üçüncü dərəcəli “Hərbi xidmətlərinə görə” və dördüncü dərəcəli “Müqəddəs

Aleksandr” ordenləri ilə təltif edilən Hüseyn xan Naxçıvanski həmin il martın 1-də Qafqaz Hərbi Dairəsinin sərəncamına göndərilir. Mart ayının 24-də Petrovsk şəhərinə (indiki Mahaçqala) gəlir. O, burada könüllü müsəlman döyüşçülərdən ibarət İkinci Dağıstan polkunu formalaşdırmağa başlayır. Mart ayının 25-də Hüseyn xan Naxçıvanski bu polkun komandiri təyin olunur. Artıq aprel ayında məşhur İkinci Dağıstan polkunu formalaşdırıb qurtaran Hüseyn xan Naxçıvanski 1904-1905-ci illərdə rus-yapon müharibəsində bu polka iştirak edir. Knyaz Qriqol Orveliani yaralanandan sonra bütün Qafqaz Süvari Briqadasına komandirlik vəzifəsi Hüseyn xana həvalə olunur. Qeyd etmək lazımdır ki, bu süvari briqadasına həm də Tərk-Kuban süvari polku da daxil idi.

Əfsanəvi qəhrəmanımız, cəsur eologumuz Hüseyn xan Naxçıvanski uzaq Mancuriyada da doğulduğu Naxçıvanın və mənsub olduğu Kəngərli tayfasının adını uca zirvələrə qaldırmışdır. Döyüş cəbhəsində göstərdiyi qəhrəmanlıqlar elə oradaca batalist rəssam V.V. Mazurovskinin fırçası ilə kətan üzərinə köçürülmüşdür. Aldığı mükafatlar da bunu təsdiqləyir. Ali hərbi mükafatları sadalamaqda davam edək. Yapon işğalçılarına qarşı Lyaoyan ətrafında 1904-cü ilin 13-22 avqustdan aparılan uğurlu döyüşlərə görə Hüseyn xan 3 noyabr 1904-cü ildə ikinci dərəcəli “Müqəddəs Anna” ordeni (qılınclarla birlikdə), sonrakı aparılan uğurlu hərbi əməliyyatlara görə 8 fevral 1905-ci ildə dördüncü dərəcəli “Müqəddəs Vladimir” ordeni (qılınclarla və bantla birlikdə), 3 mart 1905-ci ildə üzərində “İgidliyə görə” yazılmış qızıl silahlı, həmin ilin iyul-avqust döyüşlərində göstərdiyi rəşadətə görə 7 sentyabr 1905-ci ildə ikinci dərəcəli “Müqəddəs Stanislav” (qılınclarla birlikdə) ordeni ilə təltif edilmişdir.

Rus-yapon müharibəsində Landunqou kəndinin yaxınlığında Hüseyn xan göstərdiyi rəşadətə görə Rusiya ordusunun ən ali hərbi ordeninə – dördüncü dərəcəli “Müqəddəs Georgi” ordeninə layiq görülür. 17 dekabr 1905-ci il qəhrəmanımızın taleyindən qırmızı xətt kimi keçir. Bu ordenin sahibləri Rusiya zadəganlığının qanuni varisi sayılırdılar. Rusiya tarixşünaslığında bu ordenin tədqiqinə dair maraqlı monoqrafiyalar yazılmışdır. Onlardan birini də (“Qeorqievskie kavaləri – azərbaycanlı”) Rusiyada yaşayan azərbaycanlı tarixçi-tədqiqatçı E.E. İsmayılov yazmışdır.

Hüseyn xan Naxçıvanskiyin Yaponiya müharibəsində göstərdiyi qəhrəmanlıqlar V.A. Pottonun tərtib etdiyi “Əlahəzrətin Nijeqorod Draquun polkunun tarixindən” çoxcildliyində böyük məhəbbətlə vəsf edilmiş: “Polk komandiri Komstadiusun yerinə 24 noyabr 1905-ci ildə polkovnik Hüseyn xan Naxçıvanski təyin edilib. O, bizim tariximizdə məşhur olan Ehsan xan Naxçıvanskiyin varisidir...”

Müharibə qurtarandan sonra Hüseyn xan 14 fevral 1906-cı ildə 44-cü Nijeqorod Draquun polkunun komandiri vəzifəsinə təyin olunur.

1906-cı il martın 21-dən aprelin 29-dək Peterburqda ezamiyyətdə olan Hüseyn xan Qafqaz Süvari Briqadasının nümayəndə heyətini imperatora təqdim etmək üçün hazırlıq görür.

V.A. Potto davam edərək yazır: “Əlahəzrət imperatorun icazəsi ilə Peterburqa gələn nümayəndə heyətindəkilər: polkun komandiri Xan Naxçıvanski, podpolkovnik Qlonti, rotmistrlər Kobiev və Kusov, polk komandirinin yavəri ştab-rotmistr knyaz Trubeçqoy, poruçik Den və knyaz Çavçavadze. Nümayəndə heyətinin qəbulu 5 aprel 1906-cı ildə Çarçkoye Seloda oldu...”

Hökmdar Nijeqorod polkunun geyimində həyat yoldaşı ilə birlikdə heyətin qarşısına çıxdı. Onun qucağında balaca varisi var idi. Polk komandiri şahzadə üçün hazırlanmış

miniatür nişqorodçu mundiri (hərbi paltarı – müəllif) balaca varisə gətirdi. Mundir bayramsayığı bəzədilmişdi. Süngü isə balaca idi – Şahzadəyə gətirilən digər süngü isə Xan Naxçıvanskiyə məxsus əsl döyüş süngüsü idi. Əla, qədim tiyəsi vardı. Hökmdar ehtiramla gətirilənləri qəbul etdi, nişqorodçulara xanımı və varisi adından təşəkkür etdi və polkun komandirinə dedi: “Bugünkü gündən xatirə olaraq sizi mən fligel-adyutant təyin edirəm”. O, komandiri qucaqladı və üzündən öpdü...

8 aprel 1906-cı ildə Hüseyn xan Naxçıvanski fligel-adyutant təyin edilməklə bərabər, həm də 44-cü Nijeqorod Draquun polkunun

komandiri vəzifəsini daşımaqla hərbi fəaliyyətini davam etdirirdi.

4 iyul 1906-cı ildə saray qvardiyasının Süvari polkuna komandir Hüseyn xan Naxçıvanski təyin olunmuşdur.

20 iyul 1907-ci ildə Hüseyn xana general-mayor hərbi rütbəsi verilir. 6 dekabr 1910-cu ildə birinci dərəcəli “Müqəddəs Stanislav” ordeni ilə təltif edilən Hüseyn xan Peterburq hərbi dairəsinin sərəncamına göndərilir. Burada müxtəlif hərbi təlimlərdə olan Xan Naxçıvanski 18 aprel 1912-ci ildə Əlahiddə Birinci Süvari Briqadasının rəisi təyin olunur. Onun bu illərdə çəkdiyi zəhmət yenə öz bəhrəsini verir. 6 dekabr 1913-cü ildə onu birinci dərəcəli “Müqəddəs Anna” ordeni ilə təltif edirlər. Hüseyn xan Naxçıvanskiyə hərbi xidmətdə fərqləndiyindən 16 yanvar 1914-cü ildə general-leytenant rütbəsi verilir. O, İkinci Süvari Diviziyasına rəis təyin edilir və bu diviziya ilə Birinci Dünya müharibəsində döyüşə yollanır. 13 oktyabr 1914-cü ildə Hüseyn xan Naxçıvanskiyə İkinci Süvari Korpusunun komandiri vəzifəsi tapşırılır. Bu korpusun tərkibinə 12-ci Süvari Diviziyası da daxil edilmişdi. 12-ci diviziyaya əvvəlcə general A.M. Kaledin, sonralar general, baron Karl Qustav Mannerheim komandirlik etdi. Qafqaz Yerli Süvari Diviziyası da general-mayor böyük knyaz Mixail Aleksandroviçin komandirliyi ilə bu korpusun tərkibində uğurla döyüşürdü.

22 oktyabr 1914-cü ildə çarın fərmanı ilə Hüseyn xan Naxçıvanskiyə üçüncü dərəcəli “Müqəddəs Georgi” ordeni verilir. Şərqi Prussiyada apardığı uğurlu hərbi əməliyyata görə Hüseyn xan ikinci dəfə bu yüksək ali hərbi ordenin kavaleri olur.

1 may 1915-ci ildə Hüseyn xan “Ağ Qartal” ordeni ilə (qılınclarla birlikdə) təltif edilir. Bu ordeni alan kavalər ən azı general-mayor olmalı idi.

Həmin ilin 1 iyununda Hüseyn xan Naxçıvanski Əlahəzrətin yavəri təyin edilir. Oktyabrın 25-də Qafqaz canişini və Qafqaz ordusunun baş komandanı, böyük knyaz Nikolay Nikolayeviçin sərəncamına göndərilir. Rusiya ordusunu Sarıqamış və Ərzurum döyüş əməliyyatlarında məğlubiyyətdən xilas edən Hüseyn xan Naxçıvanskiyin Qars və Sarıqamış hərbi əməliyyatları ilə bağlı “Şərqi qapısı” qəzetində ətraflı yazmışdır.

23 yanvar 1916-cı ildə Hüseyn xan Naxçıvanskiyə tam süvari generalı rütbəsi verilir və o, 9 aprel 1916-cı ildə Qvardiya Süvari Korpusunun komandiri təyin edilir.

1917-ci ildə Hüseyn xan Naxçıvanski əvvəlcə Kiyev qarargahında, həmin ilin 23 iyunundan isə Petroqrada (indiki Sankt-Peterburq) hərbi dairəsində ehtiyatda olan hərbiçiyə kimi qeydə alınır.

1919-cu ilin yanvarında Hüseyn xan Petroqradda qırmızı bolşeviklər tərəfindən güllələnmişdir.

Hüseyn xan Naxçıvanski 1889-cu ildə Sofiya Nikolayevna Taube ilə ailə qurmuşdur. Onun arvadı Sofiya Nikolayevna (1864 Peterburq – 1941 Beyrut) məşhur şair, tərçüməçi və naşir Nikolay Vasilyeviç Herbelin qızıdır. Sofiya Taube mühacirətdə dünyasını dəyişmişdir. Onların izdivacından iki oğlu və bir qızı dünyaya gəlmişdir: Nikolay xan (1891 Peterburq – 1912 Peterburq), Tatyana xanım (30.06.1894 Peterburq – 3.05.1972 Nitsa, Fransa), Georgi xan (29.12.1889 Peterburq – 8.05.1948 Beyrut, Livan). Onların varisləri indi də Naxçıvanski soyadını daşıyırlar.

Hüseyn xan Naxçıvanski ulu əcdadları kimi içdiyi hərbi anda sadiq qaldı. Onun hərbi fəaliyyəti və Vətənə sonsuz məhəbbəti gənçliyə daim nümunə olacaqdır.

Qəbul imtahanlarında iştirak edəcək abituriyentlərə məsləhətlər

Ali məktəblərə qəbul imtahanları abituriyentlər üçün ən yadda qalan, ən maraqlı, ən həyəcanlı, bəziləri üçün ən qorxulu məqamlardandır. İmtahana mümkün qədər psixoloji və fiziki cəhətdən hazır olmaq lazımdır. Müəyyən qədər stress imtahanın gedişatına öz təsirini göstərə bilər. Söhbət məhz o stressdən gedir ki, abituriyent onu keçirən zaman bildiklərinin bəzilərini ifadə edə bilmir.

Yaxşı olar ki, abituriyent sərbəst imtahan verəcəyi məkanı qabaqcadan tanıсын. Əgər imkan varsa, orada olsun və bir az ətrafında gəzişsin. Biz bunun əyani ifadəsini nədə görə bilərik? Abituriyent məktəbdə, evində suallara cavab verir, amma imtahanda bu bacarığı göstərə bilmir. Çünki o məkan ona tanış deyil. Məkanla tanışlıq, bir qayda olaraq, insanlarda ayrıca adaptasiya prosesinin yaranmasına səbəb olur. Bu proses isə zaman itkisi ilə nəticələnməklə diqqətin cəmlənməsinə də mənfi təsir göstərir. Abituriyent imtahana bir gün qalmış gedib həmin məkanı görə bilsə, bu hal abituriyentə çox yaxşı təsir göstərə bilər. Abituriyent imtahandan bir gün qabaq günün ikinci yarısında mənzərəli yerləri gəzməsi, müəyyən qədər açıq havada olmağa diqqət yetirməsi daha məqsəduyğundur. Axşam ağır qidadan çəkinmək lazımdır. Çünki bu cür qidalanma yuxu prosesinə mənfi təsir göstərə bilər.

İmtahan zamanı psixoloji cəhətdən müsbət təsir göstərən geyimlər geymək məsləhətdir. Söhbət təzə və yaxud köhnə geyimdən getmir. Əsas odur ki, hansı rahatdır, onu geyinəsən.

İmtahan binasına giriş zamanı bəzi problemlər yaranır ki, abituriyentlər bu zaman yorulurlar. Onu da əlavə edək ki, imtahana ayrılan 3 saat vaxt ərzində də bir çox abituriyent səbirsizliyin "qurbanı" olur. Abituriyentlər imtahan keçiriləcək yerə imtahan saatından iki saat əvvəl gəlməlidirlər. Bu iki saat ərzində bir qrup abituriyentdə yorğunluq baş verir ki, nəticədə, emosional sfera zəifləyir, fikri cəmləşdirmək çətinləşir. Bütün bu məqamlarda çalışmaq lazımdır ki, tələsməyəsən. İmtahan keçiriləcək binanın həyatında gəzişmək emosional hazırlığa müsbət təsir edə bilər. Digər bir tərəfdən, imtahan müddəti 3 saatdır. Normal insanda ola bilər ki, bir saatdan sonra diqqət yayınsın. Bundan abituriyent fasilə kimi istifadə etməyi bacarmalıdır. Müşahidələr göstərir ki, əksər səhvlərə imtahandan bir saat yarım keçəndən sonra yol verilir. İmtahan sonu yaxınlaşdıqca abituriyent hissələrini cilovlaya bilmir, "nə oldu yazım, yetər ki, burdan çıxım", – deyər fikirləşir.

İmtahanqabağı rahat yuxu yatmağa çalışın! Son bir həftə boyunca gündə 7-8 saat rahat, normal yuxu beyni sakitləşdirir. Belə olan təqdirdə bəyin istirahət edir. İstirahət etmiş, dincəlməmiş beyni imtahanda yerə və hər bir suala adaptasiyanı asanlaşdırır. Bundan başqa, abituriyent imtahanqabağı sərbəst olmalı, gəzintiyyə çıxmalı, beynini sakitləşdirəcək səmərəli məşğuliyyətlər

tapmalıdır.

İmtahan gününə hazırlaşan abituriyentlər diqqəti cəmləməyə, yaddaşı gücləndirməyə və daha yaxşı öyrənməyə xidmət edən qidalar qəbul etməlidir; məsələn, kök yaddaşın möhkəmlənməsinə, ananas isə əzbərləmə qabiliyyətinin güclənməsinə olduqca güclü təsir göstərir. İmtahanda yarana biləcək stresin öhdəsindən gələcək qida məhsulları bunlardır: stresin əsas mənbəyi olan sinir sisteminin normal fəaliyyəti üçün cəviz, fındıq, fıstıq vacib qidalardır. Bunlar zehnin uzun müddət çalışmaq imkanını artırır, beyində əlaqələndirici maddələrin əmələ gəlməsinə səbəb olur. Nəticə etibarilə, sinir sistemi xarici cığığa reaksiyadan çox, beynə istiqamətləndiriləcək prosesin (test sualının) sərbəst şəkildə mənimlənməsinə xidmət edir.

İmtahan prosesində abituriyentlər üçün vacib olan amillərdən biri də yaradıcılıqdır. Bunun üçün zəncəfiləndən istifadə daha faydalıdır. Onun tərkibindəki maddələr qanı duruldur. Durulmuş qan sərbəst şəkildə dövr edir. Bu isə beynin oksigenlə normal qidalanmasına səbəb olur. Nəticədə, beyin yeni fikirlər yaradır.

Stresin təsirlərinin azalması xoş əhvalın yaranmasına səbəb olur ki, bunun üçün bol çiyələk yemək məsləhətdir. Kələm əsəbiliyə qarşı xeyirli qidadır; imtahan öncəsi qəbulu stressdən uzaq olmaq üçün tövsiyə edilir. Limon qavrama qabiliyyətini artırır. Yeni əldə ediləcək biliklərin qavranılması üçün məsləhət görülür.

Psixoloqlar məsləhət görürlər ki, abituriyentlər imtahana iki gün qalmış istirahət etməlidirlər: "Qəbul imtahanına hazırlaşan şagird il boyu çalışır, beyni həddən artıq yüklənir. Belə halda beyni sakitləşdirmək, həyəcanı aradan qaldırmaq çox çətindir. İmtahanda həyəcanlı, yaxud sakit olmaq hər bir insanın daxili keyfiyyətlərindən də asılıdır. İmtahan həyəcanını minimuma endirmək üçün abituriyent imtahanqabağı maksimum istirahət etməlidir. Valideynlər imtahan verəcək övladlarına qarşı daha həssas olmalıdırlar. Valideyn həmin övladını inandırmalıdır ki, o, müvəffəq olacaq. Müvəffəq olmasa belə, burada faciəvi heç nə yoxdur.

Abituriyentlərin imtahan zamanı həyəcanlı olub-olmaması imtahanlara nəzarət edən müəllimlərin davranışından da çox asılıdır. Nəzarətçi-müəllimlər imtahan otağında sakit ab-hava yaratmalıdırlar ki, abituriyentlər biliklərini mərkəzləşdirə bilsinlər.

İmtahanqabağı stress, qayğılar, depressiya, yorğunluq, üzgüncülük abituriyentlərin imtahanda göstərdiyi nəticələrə mənfi təsirsiz ötürür. Bəs bütün bu problemlərdən maksimum yayınmaq üçün nə etmək lazımdır? İmtahana qədər olan qısa zamanı abituriyentlər heç bilmədikləri mövzuları öyrənməyə yox, bildiklərini təkrarlamağa sərf etməlidirlər. Mövzu barədə öyrəndikdən sonra mütləq ona aid ən azı 20 test sualı həll olunmalıdır.

İmtahanadək olan vaxt kimi imtahandan sonrakı mərhələ də abituriyentlər, eləcə də onların valideynləri üçün çox əhəmiyyətli. Belə ki, istənilən nəticəni əldə edə bilməyən abituriyentin valideynləri tərəfindən məzəmmət edilməsi onun daha dərin depressiya və stressə girməsinə səbəb ola bilər. Bunun baş verməməsi üçün hər bir valideyn səbirli davranmalı, əsəbləri onsuz da gərilmiş övladına anlayışla yanaşmağı bacarmalıdır.

İmtahan öncəsi valideynlərin etdikləri xəbərdarlıqlar da abituriyentlərin həyəcanını artırır. Valideynlərin imtahan öncəsi yarızarafat, yarıgerçək etdikləri xəbərdarlıqlar bunlardır: "Sənin üçün çəkdiyimiz əziyyəti itirmə"; "Bu qədər əzab-əziyyətin qarşısında ali məktəbə girə bilməzsən, daha heç nə" və sair. Valideyn bu fikirləri sözləşməsi desə belə, övladının stresini artırır. Unudulmamalıdır ki, imtahandan kəsilmək hər şeydən məhrum olmaq demək deyil; yenidən hazırlaşmaq növbəti illərdə imtahan vermək də mümkündür. Digər tərəfdən, ali məktəbə qəbul olmaq hələ hər şeyin yaxşı olacağından xəbər vermir.

Bir daha bildiririk ki, kiminsə ali məktəbə qəbul olmaması onun həyatdan bezməsi, özünü və yaxınlarını çətin vəziyyətdə qoymasına əsas vermir. Əgər bir insan intihar edirsə və ya buna cəhd göstərsə, deməli, iradəsi zəifdir. İradəsi zəif insanların isə həyatda uğur qazanmaları mümkün məsələdir. İradəsi zəif insanlar nə ali məktəbə qəbul imtahanından, nə də həyat imtahanından uğurla çıxırlar. Valideyn davranışında və münasibətində övladını əmin etməlidir ki, heç nə ona olan sevgini azalda bilməz, nəinki imtahanı uğursuz nəticəsi.

İmtahan nəticələri uğurlu olmayanları depressiyadan çıxarmaq üçün nə edilməlidir? Onlarla necə davranmalıyıq? Mütəxəssislərin fikrincə, ilk növbədə, onların sosial həyata yenidən qatılmalarını təşviq etməliyik. İmtahandan kəsilmək hər şeyin itirilməsi, hər şeyin əldən çıxması kimi başa düşülməməlidir. Belə məqamlarda kimliyindən asılı olmayaraq, hər bir kəs imtahandan kəsilsən şəxslə diqqətli davranmalı, onların sərt hərəkətlərini anlayışla qarşılamalıdır. Bunlar müvəqqətidir və bir müddətdən sonra keçib gedəcək. Həmin şəxslərin yanında "heyif", "niyə belə oldu?" və sair kimi peşmanlıq duyulan ifadə və davranışlardan qaçılmalıdır.

Qəbul imtahanlarına, sözüən əsl mənasında, hazırlaşan bütün abituriyentlərimizə müvəffəqiyyətlər arzulayırıq.

Oruc HƏSƏNLİ
professor

İyulun 14-də 2013/2014-cü tədris ili üçün Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinə III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanı keçirilib. Muxtar respublikada Naxçıvan şəhər 1, 7 və 14 nömrəli, Heydər Əliyev adına tam orta məktəblərdə keçirilən imtahanlarda 2 min 14 abituriyent iştirak edib. İmtahana 194 nəzarətçi-müəllim, 16 imtahan rəhbəri cəlb olunub.

İlk imtahan əsl bilik sınağı ab-havasında keçib

III ixtisas qrupunun imtahanları Naxçıvanda şəffaflıqla başa çatıb

İmtahan başlanmazdan əvvəl imtahan keçiriləcək məktəblərin önündə həyəcanlı görünən abituriyentlər, onların valideynləri ilə görüşüb həmsöhbət olduq. 14 nömrəli tam orta məktəbin önündə 12 nömrəli tam orta məktəbin məzunu olan Pəri İbrahimova dedi:

– Mütəmadi təşkil olunan sınaq imtahanlarının bizə çox köməkliyi olub. İndi də elə bilirəm ki, adı sınaqlardan biridir. Bir azdan imtahan zalına daxil olub bütün sualları cavablandıracağıam. Sınaq imtahanlarında 600-dən yuxarı bal toplayırdım. Hərdə 650-ni keçməkdir.

Həmin gün valideynlər abituriyentlərdən daha həyəcanlı idilər. Onları başa düşmək çətin deyil. Valideyn Əziz Məmmədov deyir:

– 9 övladım var. O biri övladlarım böyükdür. Onları oxuda bilmədim. Ancaq son illərdə təhsilə göstərilən qayğı bir valideyn kimi məni də ruhlandırır. Şəhər rayonunun Danyeri kəndindəyəm. Orada müasir məktəb binası tikilib. Qızım da o məktəbi bitirib. Sınaq imtahanlarında 500-dən yuxarı bal toplayırdı. İnanıram ki, övladım bu imtahanda ümidləri doğruldacaq.

Naxçıvan şəhərindən olan valideyn Əhməd Cəfərovun dediklərindən: – Oğlum bu gün imtahan verir. Ona mənəvi dəstək olmağa gəlmişik. Çox həyəcanlıyıq. Ancaq bir cəhətdən arxayınlıq ki, muxtar respublikamızın hər yerində tədrisin keyfiyyətinə xüsusi diqqət yetirilir. Deməli, oğlumun heç bir çətinlik çəkmədən normal nəticə göstərmək imkanı var. Övladlarına dəstək olmaq üçün burada göz-

lənələrə nümunəvi işə xidmətinin yaradılmasından çox razıyam və bu şəraiti yaranarlara minnətdarlığımı bildirirəm.

Heydər Əliyev adına tam orta məktəbin məzunu Fatma İsmayılova bir azdan imtahan zalına daxil olacaq. Onun da fikirlərini öyrəndik:

– Uzun zamandır həyəcanla gözlədiyim gündür. Özümə güvənim sonsuzdur. Mən sınaq imtahanlarında 600-dən yuxarı bal toplayırdım. İnanıram ki, qəbul imtahanında da bu nəticəni göstərəcəyəm. Şahbuz rayo-

nunun Külüs kəndindən olan Sənan Bayramlı, Ordubad rayonunun Üstüpbü kəndindən olan Turac Muradova da belə düşünlər.

...Nəhayət, imtahanlar başa çatır. İmtahanların gedişinə nəzarət edən müəllim Sahilə Hüseynova bildirir ki, abituriyentlərin öz bilik və bacarıqlarını göstərmək üçün ayrılan 3 saat ərzində imtahan otağında onların yüksək fəallığını müşahidə edib. Belə ki, həmin müddət ərzində abituriyentlər heç bir qayda pozuntusuna yol verməyərək diqqətlərini ancaq test tapşırıqlarına yönəldiblər. Bir sözlə, imtahan əsl bilik sınağı ab-havasında keçib.

İmtahandan yenidən çıxmış Babək rayonunun Güznüt kəndindən olan Nadim Nəcəfov dedi ki, imtahan zalına daxil olanda bir az həyəcanlı olsam da, özümə tam əmin idim. Sualları cavablandırmağım da bir o qədər çətin olmadı. Suallara doğru cavab verdiyəm əminəm. Tələbə adını qazanmaq ən böyük arzumdur. İnanıram ki, bu adı qazanacağıam. Yalnız bununla bizim üçün yaxşı təhsil şəraiti yaranan dövlətimizə, biz gənclərin savadlı olması üçün zəhmət çəkən müəllimlərimizin əməyinə layiqli cavab verə bilərik.

Daha bir abituriyent Nurxanım Həsənova dedi ki, imtahanda əsas amil olan sakitlik tam təmin edilmişdi. Bu da onun sualları dəqiq cavablandırmasına imkan verib.

Qeyd edək ki, imtahanda təqdim olunmuş sualların düzgün cavabları TQDK-nın internet saytında yerləşdirilib.

✎ Sara ƏZİMOVA

İtmişdir

Naxçıvan şəhəri, Sabir küçəsi, döngə 4, ev 5-də yaşayan Qənbərova Püstə Əmrah qızının adına olan 217 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

* * *

Naxçıvan şəhəri, "Qoçüstü" məhəlləsi, ev 2, mənzil 26-da yaşayan Hacıyeva Nəbat Adil qızının adına olan 6979 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

* * *

Türkiyə Respublikasının vətəndaşı Onur Karahan Uğur oğlunun adına Azərbaycan Respublikasının ərazisində yaşamaq üçün verilmiş MYİ – 0041888 nömrəli icazə vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin Rəyasət Heyətinin üzvləri və Mərkəzi Aparatın əməkdaşları Bioresurslar İnstitutunun direktor müavini Cabbar Nəcəfova, bibisi **ZƏHRA XANIMIN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının vergilər naziri Əli Mahmudov və nazirliyin kollektiv iş yoldaşları Bayram Heydəröva, əzizi **ORUCUN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Tibb Kollecinin direktoru İlham Mustafayeva və kollecin kollektiv iş yoldaşları Əntiqə və Şəfiqə Qasimovalara, əzizləri **ZƏKƏİLİN**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

M.T.Sidqi adına Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrının bədii rəhbər-direktoru Yasəmən Ramazanova və teatrın kollektiv Mahəmməd Həsənov və Fəzail Bayramova, əzizləri **MUSANIN**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Kimya kafedrasının müdiri Tofiq Əliyev və kafedranın əməkdaşları sabiq iş yoldaşları **İBRAHİM HƏSƏNOVUN**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun Ali riyaziyyat və informatika kafedrasının əməkdaşları iş yoldaşları Həsənalı və Emil Eyvazovlara, əzizləri **SƏFƏRALI EYVAZOVUN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Sara Əzimova
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və "Əcəmi" NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 3940. Sifariş № 661